

PACTE PER A
L'OCUPACIÓ JUVENIL A CATALUNYA

2001-2003

Í n d e x

1. **El treball com a factor essencial de realització, desenvolupament personal i incorporació social** _____ pàgina 4
2. **Mesures de creació de treball** _____ pàgina 5
 - 2.1. Plans de foment d'ocupació
 - 2.2. Foment de l'esperit emprenedor i l'autoempresa
 - 2.3. Els nous filons d'ocupació
 - 2.4. Incorporació del jovent a l'activitat agrària
 - 2.5. L'economia social
 - 2.6. El teletreball
 - 2.7. Potenciació del treball a l'estranger
3. **Mesures actives a favor del treball estable i de qualitat** _____ pàgina 14
4. **Associacionisme juvenil i ocupació** _____ pàgina 15
5. **Formació** _____ pàgina 16
 - 5.1. Oferta formativa. Programes de garantia social, cursos de formació ocupacional, formació a l'estranger i formació d'adults
 - 5.2. Portal d'ocupació
 - 5.3. Prevenició en riscos laborals
 - 5.4. Foment dels drets i els deures d'una persona treballadora
 - 5.5. Cicle de jornades formatives
 - 5.6. Formació en matèria associativa
6. **Inserció laboral** _____ pàgina 22
 - 6.1. Orientació i informació laboral
 - 6.2. Altres programes i actuacions per a joves
 - 6.3. Incorporació de la dona al mercat de treball
 - 6.4. Conciliació de la vida familiar, formativa i laboral
 - 6.5. Col·lectiu de joves en risc d'exclusió sociolaboral
 - 6.6. Pràctiques en alternança
 - 6.7. Mesures que facilitin l'accés de les persones joves immigrants al món laboral
 - 6.8. Xarxa d'oficines i assessorament a persones joves treballadores en països de l'est d'Europa, el centre i el sud d'Amèrica i el nord d'Àfrica
7. **L'Observatori Català del Mercat de Treball** _____ pàgina 30
8. **El Consell Català de la Formació Professional** _____ pàgina 30
9. **El Servei d'Ocupació de Catalunya** _____ pàgina 31
10. **Pactes territorials d'ocupació juvenil** _____ pàgina 31
11. **Taula Jove per a l'Ocupació** _____ pàgina 32
- Annex** _____ pàgina 32
- Signants del Pacte** _____ pàgina 33

Les condicions d'accés al món del treball conformen un dels aspectes cabdals en la constitució de la joventut com una etapa de la vida ben definida i amb entitat pròpia i diferenciada. Aquesta qüestió, sobre la qual sovint apareixen força obstacles, ha estat, darrerament, motiu de debat entre les institucions públiques i els agents socials directament implicats.

Paral·lelament, a instàncies del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i comptant amb el consens de totes les forces polítiques representades al Parlament de Catalunya, es dona compliment a la Resolució 179/VI, de 15 de juny de 2000, a partir de la qual la Secretaria General de Joventut elabora el document marc del Pla Nacional de Joventut, que és aprovat pel Consell Executiu del Govern de la Generalitat el 7 de novembre de 2000, i que és presentat al Parlament de Catalunya el 27 de novembre de 2000, davant la Comissió d'Estudi sobre la Situació de la Joventut a Catalunya.

Aquest document marc manifesta de manera explícita el reconeixement de la joventut com un sector de la ciutadania amb plenitud de drets i deures, amb unes circumstàncies i unes necessitats socioculturals específiques i que han de ser objecte, per tant, de polítiques específiques concebudes des dels criteris de transversalitat i integralitat. Des d'aquesta perspectiva, un dels eixos d'actuació clau és sens dubte l'accés dels joves i les joves al món del treball, tal com queda reflectit en el mateix document.

Així, doncs, i a partir dels plantejaments expressats en el Pla Nacional de Joventut, es fa palesa la necessitat d'atorgar, en matèria de treball i sobre el col·lectiu de joves, un marc de referència específic que estableixi un seguit de compromisos per a totes les parts implicades.

És per tant voluntat del Govern de la Generalitat de Catalunya, a partir de l'impuls del Departament de Treball, que regula els diferents programes en l'àmbit de les polítiques actives d'ocupació, així com de la Secretaria General de Joventut, que coordina, en el marc del Pla Nacional de Joventut, les diferents polítiques del govern adreçades als joves i les joves, i conjuntament amb els agents socials sotasignants, mobilitzar tots els recursos disponibles en benefici d'una estratègia integrada i coordinada que permeti respondre a les necessitats laborals del jovent, del mercat de treball i del seu entorn productiu. Així, s'ha de prioritzar el desenvolupament d'accions vinculades a la realitat social de la joventut que puguin satisfer les seves necessitats de formació i aconseguir la seva millora professional, la correspondència entre el nivell de formació i el lloc de treball, i facilitar la seva integració laboral. Així mateix, s'han de considerar aspectes més específics, com ara la incorporació de la dona al mercat de treball en plena igualtat d'accés i de condicions, la possibilitat real de fer compatibles els estudis i la feina o l'apropament de les aules al món del treball, entre d'altres. En definitiva, a l'horitzó se situa també l'objectiu d'aconseguir la plena ocupació i de qualitat dels joves i les joves del nostre país.

Fruit de tot això, s'ha elaborat, s'ha consensuat i s'ha acordat el següent *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya*, emmarcat per al període d'anys 2001, 2002 i 2003.

1. El treball com a factor essencial de realització, desenvolupament personal i incorporació social

El treball és un dels eixos vertebradors de la vida quotidiana de les persones. El jovent no n'és l'excepció. Per aquest motiu, ens cal un treball de qualitat i estable per poder desenvolupar la seva quotidianitat en plenes condicions.

Malgrat que el nivell d'ocupació en aquests darrers anys s'ha mantingut en creixement, s'ha de continuar treballant per tal que aquest creixement assoleixi la més gran solidesa i continuïtat possibles. La taxa d'ocupació juvenil a Catalunya es troba per sobre de la mitjana de la Unió Europea, però alhora és una de les taxes europees en què s'observa més manca de treball estable i de qualitat.

Possibilitar que la gent jove disposi de les condicions necessàries per constituir un projecte de vida propi suposa, entre altres qüestions, establir un conjunt de mesures i compromisos que potenciïn un adequat i fluid accés al món del treball.

És molt significatiu remarcar que la població jove és la franja d'edat més afectada tant per l'atur com per un seguit d'aspectes relacionats amb la inestabilitat laboral, la manca de garanties de qualitat en el treball o la inadequació entre la formació i les demandes reals del món productiu.

Tots aquests factors incideixen directament en la capacitat dels joves i les joves per emancipar-se de la llar d'origen. La manca de treball estable i de qualitat influeix significativament en la tendència de la gent jove de no abandonar la llar familiar fins a una edat força avançada. De fet, podem establir una clara relació entre l'emancipació de la llar familiar i el retard en la mitjana d'edat de formació de nuclis familiars propis, la qual cosa també repercuteix en el retard de l'edat per tenir fills, conjuntament amb altres factors relacionats amb certs canvis culturals i socials. Aquest fenomen repercuteix, doncs, en la reestructuració del concepte de família.

Cal també destacar la cada vegada major presència de joves immigrants a Catalunya, fenomen complex que respon a causes molt diverses. En general, però, es basa en la recerca d'unes millors i més estables condicions econòmiques i de vida que les que es poden obtenir en el país d'origen, en molt casos partint de situacions de necessitat. Com a conseqüència, els necessaris processos d'acollida i de cohesió social reclamen respostes per als nousvinguts, alhora que polítiques transversals plantejades amb visió de futur.

En aquest context, el mercat de treball comença a dibuixar algunes tendències clares. En particular, s'observa la promoció de la iniciativa empresarial i l'increment de petites empreses i de persones empresàries individuals. A més, s'intensifica la necessitat de fer una gestió activa del temps de lleure i del temps d'atur. En conseqüència, una eina vàlida i necessària, amb la vista posada en la inserció laboral dels joves i les joves en el futur mercat de treball serà, sens dubte, l'aprenentatge.

En síntesi, les transformacions socioeconòmiques i, com a conseqüència, els canvis en el mercat de treball, influeixen directament i indirectament en el comportament social del col·lectiu de les persones joves. Cal insistir, doncs, en la implementació d'actuacions projectades des d'una perspectiva global que interrelacioni els diversos àmbits de la vida del jovent: la formació, el treball i l'habitatge, la salut, la participació democràtica, l'equilibri territorial i la cohesió social.

2. Mesures de creació de treball

2.1. Plans de foment d'ocupació

Els plans d'ocupació són una mesura de foment de l'ocupació, la finalitat dels quals és facilitar la pràctica i l'experiència professionals a les persones que es troben en situació d'atur.

Aquests plans tenen com a objectiu la contractació de treballadors o treballadores en situació d'atur, inclòs el col·lectiu de joves, per a la realització d'obres i serveis d'interès general i social.

- **Plans d'ocupació**

Per participar en la sol·licitud de plans d'ocupació, les entitats col·laboradores poden ser entitats locals, òrgans de l'Administració general de l'Estat i els seus organismes autònoms, òrgans de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i els seus organismes autònoms, universitats i entitats i institucions sense finalitat de lucre. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 39'42 milions d'euros/6.559 milions de pessetes a aquestes actuacions, de les quals el 15% s'ha atorgat a entitats juvenils dins el Programa de plans d'ocupació per a entitats sense ànim de lucre. Durant els anys 2002 i 2003, té voluntat de destinar un import estimat de 78'84 milions d'euros/13.118 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent. En aquest període, el Departament de Treball atorgarà els ajuts corresponents a les entitats juvenils d'acord amb el que estableix la normativa que contempla les bases reguladores d'aquest Programa.

- **Moviment associatiu juvenil**

Els plans d'ocupació tenen com a objectiu inserir persones amb dificultats, però aquest objectiu no pot recaure en les associacions no especialitzades. No es pot confondre col·laborar en la inserció laboral de joves amb dificultats amb els ajuts necessaris per a la professionalització de les entitats. Per aquest motiu, des del Departament de Treball s'impulsarà que les entitats del moviment associatiu juvenil de Catalunya tinguin dret a ajustar els plans d'ocupació a les seves necessitats; i en aquest sentit, per a una millor adequació de la cultura de l'entitat amb la persona potencial per treballar en el pla d'ocupació, es promourà la incorporació de joves amb dificultats d'inserció laboral mitjançant aquesta mesura del foment directe de l'ocupació.

2.2. Foment de l'esperit emprenedor i l'autoempresa

La creació d'empresa, com a mitjà de creació del propi lloc de treball, i per la seva condició d'activador de l'economia del país, mereix una atenció específica per part de l'Administració i dels agents implicats, així com la destinació dels recursos necessaris que facilitin i promoguin el desenvolupament de projectes empresarials.

- Servei d'Autoempresa del Departament de Treball

El Departament de Treball, en col·laboració amb els ens locals i la societat civil, va crear el Servei d'Autoempresa per donar suport a tothom, en especial al jovent, que vulgui iniciar el camí empresarial per ell mateix. Des del Servei d'Autoempresa es faciliten set serveis: 1) informació; 2) assessorament en l'elaboració del pla d'empresa; 3) assessorament en els diferents tràmits de creació i obtenció d'ajuts; 4) informació per accedir a l'obtenció de préstecs; 5) formació empresarial; 6) informació per facilitar contactes internacionals; i 7) informació per comprar un empresa en funcionament o accedir a una franquícia.

En aquest sentit, és important que en els propers anys hi hagi una forta inversió en donar a conèixer aquest Servei d'Autoempresa, per tal d'augmentar-ne l'ús.

- Assessorament a jovent emprenedor

De la mateixa manera, el Servei d'Autoempresa destinarà més recursos a l'assessorament i l'assistència tècnica específica del jovent emprenedor, tot compensant la seva menor experiència laboral en relació amb les altres persones emprenedores que reben l'assessorament de professionals especialistes en gestió.

Ahora, el foment de l'autoempresa, com a estratègia bàsica per a la creació de treball, passa pel foment de l'esperit emprenedor des de l'escola i per l'actuació dels agents d'ocupació, els dinamitzadors laborals i les entitats especialitzades, els quals impulsen, assessoren i orienten les iniciatives de treball de la joventut.

- Agència de la Petita Empresa

El Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM), mitjançant l'Agència de la Petita Empresa, realitza tasques d'informació i assessorament, entre altres al jovent emprenedor, pel que fa a creació d'empreses, tramitacions, ajuts, mercat internacional, finançament, cooperació empresarial, qualitat, innovació tecnològica, medi ambient, propietat industrial, etc. Disposa d'una xarxa de 121 punts d'informació distribuïts arreu del territori català que presten serveis.

- Agents d'ocupació i dinamitzadors laborals

Aquests agents dinamitzadors de les corporacions locals o entitats dependents o vinculades a una administració local, i que tenen com a missió principal col·laborar en la promoció i la implementació de les polítiques actives d'ocupació relacionades amb la generació d'activitat econòmica i amb la creació d'activitat empresarial, són una bona eina per generar llocs de treball per a les persones joves i, sobretot, per fomentar professions adients a l'àmbit local, també creador

de feina. Tanmateix, s'haurà d'incentivar l'esperit emprenedor i de l'autoempresa en aquest àmbit atenent les necessitats de l'economia de la població respectiva. El Departament de Treball ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 6'85 milions d'euros/1.139 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 14'09 milions d'euros/2.345 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

- Mapa dels agents d'ocupació i dinamitzadors laborals

El *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya* impulsarà la realització d'un mapa de les diferents experiències que ja hi ha en aquest sentit, amb l'objecte que la Taula Jove per a l'Ocupació pugui establir espais de coordinació i pugui determinar una política integral amb totes les parts implicades, perquè puguin incidir realment en les polítiques socials, educatives i d'ocupació adreçades al jovent de Catalunya.

- Microcrèdits per a joves

Establiment d'una línia de «microcrèdits» dirigida a persones joves emprenedores, impulsada pel Govern de la Generalitat i entitats financeres, que tenint un projecte viable d'empresa no disposen de garanties reals o avals suficients per accedir a un préstec en el mercat ordinari.

- Capital risc per a persones joves emprenedores

El Departament de Treball impulsarà un programa amb caràcter experimental de capital risc, juntament amb entitats bancàries, que permeti provar noves formes d'intermediació per a la creació d'empreses fomentant l'establiment d'una xarxa d'impulsors financers que doni suport a les persones joves emprenedores o l'aparició d'empreses de «microrisc». En aquest sentit, caldrà tenir present també el Pla d'innovació de Catalunya 2001-2004 del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, que inclou el foment de l'esperit emprenedor i contempla sistemes de finançament d'empreses de base tecnològica sorgides de projectes universitaris o d'escoles de negocis en la seva fase inicial.

- Jocs i activitats lúdiques

Coooperació del Departament de Treball, la Secretaria General de Joventut i altres entitats per tal de realitzar jocs i activitats lúdiques que afavoreixin el coneixement del món de l'empresa i l'esperit emprenedor, a partir de les experiències desenvolupades durant els darrers anys en els centres d'ensenyament secundari, mitjançant la col·laboració del Govern de la Generalitat i les entitats especialitzades en la promoció d'autoocupació.

- Congrés Català per a la Creació d'Empreses

El Departament de Treball celebrarà un Congrés Català per a la Creació d'Empreses, amb espais de debat sobre l'autoocupació, amb intercanvi d'experiències per part de persones emprenedores, administracions, entitats i empreses del sector. En aquest marc, el Departament de Treball, amb la col·laboració de la Secretaria General de Joventut, lliurarà els premis als millors emprenedors, entre els quals destacarà el Premi al Millor Jove Emprenedor.

- Finestreta única

El Departament de Treball desenvoluparà el projecte de la finestreta única, per tal de facilitar la gestió i el tràmit administratiu de la creació d'empreses per a joves. En aquest sentit, també se simplificaran els tràmits de constitució i la legalització d'empreses promogudes per jovent emprenedor. A aquest efecte, l'Oficina de Gestió Unificada (OGU), adscrita al Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, que està treballant en un projecte de finestreta única amb altres administracions, facilitarà la simplificació dels esmentats tràmits.

2.3. Els nous filons d'ocupació

Els nous filons d'ocupació han esdevingut un eix de les noves polítiques d'ocupació a Catalunya i dins el conjunt de la Unió Europea, d'ençà que l'any 1993 el *Llibre blanc sobre creixement, competitivitat i ocupació* de la Comissió de les Comunitats Europees va formular el repte d'anar a trobar les noves necessitats socials com a font d'ocupació. La idea dels nous filons d'ocupació com a activitats econòmiques és inseparable de la idea de satisfacció de noves necessitats socials.

És bo assenyalar que els nous filons d'ocupació no són el mateix que els nous perfils professionals: els nous filons d'ocupació estan relacionats, sobretot, amb sectors i àmbits d'activitat nous que no es tradueixen forçosament en nous tipus d'ocupacions. En general, les persones joves es troben immerses en els factors clau per poder aprofitar diferents oportunitats, és a dir, l'orientació professional i la formació. En conseqüència, les persones joves poden tenir, sens dubte, un major avantatge comparatiu en tots aquells àmbits dels nous filons d'ocupació en què la formació inicial és important —en l'àmbit de les noves tecnologies de la societat de la informació, però també en els àmbits més qualificats dels serveis col·lectius i d'atenció social.

En concret, són accions del *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya*:

- Determinar les accions precises per detectar els nous filons d'ocupació.
- Articular mesures per potenciar l'oferta i la demanda dels nous filons.
- Situar els nous filons d'ocupació com a política integral que permeti afavorir les condicions necessàries per a un creixement sostingut de l'ocupació, que afavoreixi un model social cohesionat i sostenible.
- Impulsar els nous filons vinculats a les necessitats socials de les persones, especialment del jovent.
- Promoure la creació d'una assessoria específica per a les entitats juvenils de Catalunya que ajudi a desenvolupar propostes relacionades amb el nous filons d'ocupació.
- Donar suport al finançament dels nous filons d'ocupació i avaluar-ne el funcionament.

2.4. Incorporació del jovent a l'activitat agrària

L'envelliment de la població activa és un fenomen comú en el món rural, però que Catalunya ha patit especialment en el seu sector primari. Aquesta ha de ser una preocupació constant com a país, sobretot pel que significa per a l'equilibri territorial i

mediambiental. El Govern de la Generalitat ha d'impulsar un seguit de mecanismes per tal de fomentar el relleu generacional al camp i incorporar el jovent a l'activitat agrària. Ser jove pagès ha de ser una opció professional més per als joves i les joves.

- Suport a la primera instal·lació

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca ha destinat a accions adreçades al suport a la primera instal·lació de joves en l'agricultura durant l'any 2001 la quantitat de 9'75 milions d'euros/1.623 milions de pessetes, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 19'51 milions d'euros/3.246 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

- Formació en joves agricultors

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca ha invertit en matèria de formació agrària per a joves durant l'any 2001 la quantitat de 0'82 milions d'euros/137 milions de pessetes i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat d'1'65 milions d'euros/274 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

- Cessament anticipat

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca ha impulsat línies que afavoreixin el relleu a través del foment del cessament anticipat de l'activitat agrària destinant durant l'any 2001 la quantitat de 2'70 milions d'euros/450 milions de pessetes, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 5'41 milions d'euros/900 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

2.5. L'economia social

L'economia social, entesa com el conjunt d'activitats desenvolupades per entitats la principal finalitat de les quals no és l'obtenció d'un rendiment econòmic sobre el capital invertit, i caracteritzada per la participació dels treballadors i les treballadores en la gestió estratègica i funcional de l'empresa, esdevé avui un dels potencials impulsors en la generació de nous llocs de treball, alhora que comporta un enriquiment de diversos valors socials d'interès —utilitat social, participació i democràcia.

Així, doncs, cal fer un esforç significatiu per tal de sensibilitzar i divulgar entre el jovent les facilitats que avui es donen per a la constitució d'entitats incloses en aquest tipus d'activitats. En aquest sentit, la coordinació dels diferents serveis que poden oferir informació al respecte és un element clau per a aquesta tasca.

- Subvencions per a la incorporació de persones desocupades, entre altres col·lectius de joves menors de 25 anys, o de 30 anys sense experiència laboral, com a persones sòcies treballadores de cooperatives i societats laborals.

L'objecte d'aquest programa és donar suport a les persones demandants d'ocupació com a socis i sòcies treballadors o de treball de cooperatives

o societats laborals. Aquestes persones que passen a ser sòcies han de complir certs requisits. Un dels col·lectius considerats són les persones desocupades menors de 25 anys, o de 30 anys, en cas que no tinguin experiència laboral acumulada, exclosos els contractes per a la formació superiors a 180 dies. Si, a més, el soci incorporat és una persona disminuïda, la quantia de la subvenció és de 9.015 euros/1.500.000 pessetes. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat en subvencions per a la incorporació de persones desocupades com a sòcies treballadores durant l'any 2001 la quantitat de 0'90 milions d'euros/150 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat d'1'80 milions d'euros/300 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Subvencions consistents en l'abonament de les quotes a la Seguretat Social als treballadors o les treballadores que facin ús del dret al pagament únic de la prestació d'atur.

L'objectiu d'aquest Programa és l'abonament al treballador del 50% de la quota al règim corresponent de la Seguretat Social com a persona treballadora autònoma, també el col·lectiu de joves, calculada sobre la base mínima de cotització, o el 100% de l'aportació del treballador en les cotitzacions al corresponent règim de la Seguretat Social, durant el temps que s'hagi percebut la prestació d'atur si no s'ha percebut aquesta en la modalitat de pagament únic. A aquest Programa es podran acollir totes aquelles persones joves que tinguin possibilitats de capitalitzar la prestació d'atur. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat d'1'93 milions d'euros/321 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 3'86 milions d'euros/642 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- L'economia social i les sortides professionals

Cal impulsar i difondre, entre d'altres, en el programa «Parlem de feina a les escoles» de la Secretaria General de Joventut i el Servei d'Autoempresa del Departament de Treball, i en col·laboració amb el Departament d'Ensenyament i els agents socials, les diferents sortides professionals de les empreses d'economia social com a forma possible i viable d'associació entre treballadors i treballadores. I en un segon lloc, destacar la importància que suposen les empreses d'economia social com a mesura activa a favor del treball estable i de qualitat, ja que la relació de la persona sòcia treballadora envers la societat cooperativa o societat laboral té un caràcter indefinit.

2.6. El teletreball

El teletreball, definit com una forma de treballar a distància que utilitza les telecomunicacions, pot comportar alguns avantatges tant a les persones treballadores que l'exerceixen com a les empreses. Als treballadors i les

treballadores, els permet una reducció dels desplaçaments al lloc de treball, i, segons els casos, pot possibilitar una major flexibilitat de l'horari laboral així com un augment de la llibertat professional i personal. Per a les empreses, es redueixen els costos fixos de manteniment de l'espai de treball o de desplaçament dels treballadors i les treballadores.

Quant als beneficis socials, possibilita la integració laboral de les persones treballadores discapacitades, un dels col·lectius amb major dificultat d'inserció, i pot contribuir a la reducció de la contaminació (atmosfèrica i acústica) i dels problemes de mobilitat derivats de la congestió del trànsit.

També pot exercir un paper determinant en l'equilibri territorial, amb possibilitats de contribuir al desenvolupament local de zones allunyades dels actuals centres econòmics i comercials de Catalunya. I pot esdevenir un instrument molt útil per introduir en el món laboral joves en formació que volen compaginar treball i estudis.

Malgrat això, el teletreball presenta també inconvenients derivats de la seva pròpia configuració sobre els quals s'ha de reflexionar pel que fa a: l'estatut del treballador, la deslocalització, la salut i la seguretat en el treball o la protecció de dades, entre d'altres. Cal no deixar marge a la possibilitat que l'atomització i la individualització de les relacions laborals comporti desregulació i deteriorament de les condicions laborals dels treballadors.

El compromís de les administracions i els agents socials en aquest aspecte és el que pot permetre l'extensió del teletreball arreu de Catalunya i aprofitar-ne els aspectes positius.

- Centres de teletreball

El Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, en col·laboració amb administracions locals i comarcals, va iniciar l'any 2000 una línia d'actuació consistent en la creació de telecentres destinats a promoure les activitats de teletreball com a eina estratègica per contribuir al reequilibri territorial, estimular el desenvolupament econòmic local, potenciar la cohesió social i oferir noves oportunitats laborals.

Aquests telecentres, el nombre dels quals s'espera que augmenti en els propers anys arreu del territori, disposant d'una àrea amb equipament informàtic i de comunicacions amb accés a Internet com a centre de recursos i de suport per a teletreballadors, com a viver d'empreses i com a centre de formació en Tecnologies de la Informació i les Comunicacions (TIC). En estreta col·laboració amb el Departament de Treball, es potenciaran la creació de microempreses i totes aquelles actuacions de suport al teletreballador.

- Borsa de personal teletreballador

Atenent les possibilitats que genera el camp del teletreball per compaginar diferents aspectes de la vida amb el treball, es crearà una borsa de treball específica referent a aquest àmbit i es potenciarà la creació de punts d'accés a les TIC públics i gratuïts.

2.7. Potenciació del treball a l'estranger

La Unió Europea és ja una realitat que obre nous camins en la igualtat d'oportunitats com a ciutadans i ciutadanes europees de ple dret. El Departament de Treball ofereix la possibilitat de realitzar pràctiques professionals en empreses de l'estranger mitjançant diversos programes. Tot i així, és important que en els propers anys es fomentin més, entre el jovent català, les possibilitats i els ajuts de què disposen per anar a treballar a la resta de països de la Unió Europea.

- Programa Eurodissea

Aquest programa és una acció de l'Assemblea de les Regions d'Europa, amb l'objectiu de propiciar intercanvis d'experiències laborals entre joves europeus de 18 a 30 anys. La durada de les estades és de quatre a set mesos, en funció de les ofertes i les regions on es realitzen les pràctiques. El Departament de Treball, amb la col·laboració de la Comunitat Europea, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 0'25 milions d'euros/42 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 0'48 milions d'euros/80 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de la Comunitat Europea del crèdit corresponent.

- Programa Leonardo da Vinci

El programa Leonardo, adreçat a persones joves que treballen o que acaben d'obtenir la titulació, ofereix la possibilitat de realitzar una estada de pràctiques en empreses de diversos països europeus. La durada de l'estada és de quatre mesos. El Departament de Treball, amb la col·laboració de la Comunitat Europea, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 0'03 milions d'euros/5 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 0'47 milions d'euros/79 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de la Comunitat Europea del crèdit corresponent.

- Xarxa Eures

La Xarxa Eures té com a objectiu facilitar la lliure circulació de treballadors a escala europea, mitjançant la interconnexió a un sistema de base de dades, de més de 5.500 euroconsellers dels serveis públics d'ocupació, dels 15 estats membres de la Unió Europea, i de Noruega i d'Islàndia. La Decisió de la Comissió Europea de 22 d'octubre de 1993, per la qual es crea la Xarxa Eures, preveu la creació de les anomenades xarxes Eures Transfrontereres, amb la finalitat de promoure la mobilitat de treballadors a una escala més reduïda. La xarxa Eures Transfronterera Pyrèmed-Pirimed (acrònim de Pirineus Mediterranis), en què participen, a més dels Serveis Públics d'Ocupació, els interlocutors socials i les administracions públiques regionals, està integrada per Catalunya, el Llenguadoc-Rosselló i el Migdia Pirineus. El Departament de Treball promourà mesures que impulsin i afavoreixin l'accés dels joves usuaris del Servei Públic d'Ocupació envers les possibilitats d'ocupació en l'àmbit de la Unió Europea rendibilitzant les actuals xarxes Eures i mitjançant la propera implementació del projecte Sispe.

Així mateix, des de la Secretaria General de Joventut també es realitzen accions per facilitar la mobilitats dels joves i les joves:

- Programa Joventut

La Secretaria General de Joventut gestiona el programa Joventut de la Unió Europea, relatiu a la política de cooperació dins l'àmbit de la joventut. Aquest programa inclou cinc accions, i el període de vigència és de l'1 de gener de 2000 al 31 de desembre de 2006:

Acció 1. La Joventut amb Europa

Potencia els intercanvis entre grups de joves de 15 a 25 anys que resideixen en un estat membre de la UE o en països tercers.

Acció 2. El Servei Voluntari Europeu

Adreçat a joves de 18 a 25 anys que resideixen en un estat membre o en països associats per fer estades de voluntariat de sis mesos a un any de durada.

Acció 3. Iniciatives relatives a la joventut

Aquesta acció té per objectiu fomentar l'ocupació entre els joves i les joves donant suport a projectes per tal que la joventut participi en iniciatives innovadores i creatives. S'adreça, d'una banda, a projectes de grup (que poden arribar a una subvenció màxima de 10.000 euros) i, d'altra banda, a projectes individuals (fins a 5.000 euros). En aquest darrer cas, l'acció rep el nom de Capital Futur i s'adreça a joves exvoluntaris que volen dur a terme un projecte en el país d'origen aplicant i rendibilitzant l'experiència obtinguda durant la seva participació en el Servei Voluntari Europeu.

Acció 4. Accions conjuntes

Suport a activitats realitzades conjuntament amb altres programes i accions comunitàries (Sòcrates i Leonardo).

Acció 5. Mesures d'acompanyament

Adreçat a persones involucrades en els treballs dels joves, campanyes d'informació per a joves a escala europea i estudis sobre la joventut. Aquest programa dona suport a les accions anteriors.

La Secretaria General de Joventut, amb la col·laboració de la Direcció General d'Educació i Cultura de la Comissió Europea, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 0'90 milions d'euros/150 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat d'almenys 1'20 milions d'euros/200 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

- Programa Joves Cooperants

Anualment la Secretaria General de Joventut posa en marxa el programa Joves Cooperants, en col·laboració amb la Direcció General de Relacions Exteriors del Departament de Governació i Relacions Institucionals i la Direcció General d'Ocupació del Departament de Treball. Aquest programa permet la contractació de joves catalans que s'incorporen a projectes de desenvolupament en països

del Tercer Món que duen a terme ONG per al desenvolupament de Catalunya, amb un triple objectiu: proporcionar formació i experiència a joves de cara a facilitar la seva incorporació al mercat de treball, explorar les possibilitats que ofereix aquest possible filó d'ocupació per crear nous llocs de treball i donar suport a les ONG per al desenvolupament.

El Departament de Governació i Relacions Institucionals, el Departament de Treball i la Secretaria General de Joventut han destinat durant l'any 2001 la quantitat de 0'13 milions d'euros/22 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 tenen voluntat de destinar un import estimat de 0'26 milions d'euros/44 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

3. Mesures actives a favor del treball estable i de qualitat

- La contractació juvenil

El Departament de Treball, a través de la Direcció General de Relacions Laborals, a la vegada que informarà la Comissió de Catalunya de seguiment de la contractació, informarà la Taula Jove per a l'Ocupació, cada sis mesos, sobre la contractació juvenil a Catalunya, amb desglossament per sectors, territori, modalitat, durada, edat i sexe i és aquesta qui a la vegada farà un seguiment de la mateixa. D'altra banda, la Taula Jove per a l'Ocupació a Catalunya proposa que la Comissió de Catalunya de seguiment de la contractació realitzi una sèrie de discussions monogràfiques sobre la realitat sociolaboral en sectors que concentren un volum important de contractació juvenil.

La Generalitat de Catalunya en l'exercici de la seva responsabilitat de vetllar pel compliment de la legislació vigent es compromet a proposar a la Inspecció de Treball i Seguretat Social la planificació, dins de l'àmbit funcional de la seva actuació establerta per l'article 2 del Reial decret 138/2000, de 4 de febrer, pel que s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de la Inspecció de Treball i Seguretat Social i que es concreta en la vigilància del compliment de les normes relatives a relacions laborals, drets sindicals i de representació laboral, prevenció de riscos laborals, col·locació, ocupació i normes per la seva promoció i foment, de la seva actuació amb l'objectiu de fer aflorar bosses d'economia submergida o en matèria d'ocupació irregular, especialment en relació a la gent jove.

La Taula Jove per a l'Ocupació, com a ens propi, elevarà les seves resolucions en allò que consideri oportú a la Comissió de Catalunya de seguiment de la contractació. Tanmateix, la Direcció General de Relacions Laborals tindrà en consideració qualsevol posicionament de la Taula Jove per a l'Ocupació en aquest àmbit.

- Foment de la contractació indefinida

El Departament de Treball prioritzarà, juntament amb els col·lectius amb especials dificultats d'inserció, com ara les persones aturades de llarga durada, les dones o les persones discapacitades, el col·lectiu de joves amb una escassa preparació professional o de joves que busquen la primera feina. Aquesta acció pretén reforçar el sector de l'ocupació autònoma com a font de creació de nous

llocs de treball, fomentant la contractació indefinida mitjançant la subvenció d'un percentatge del cost que suposa la contractació del primer assalariat durant el primer any, com a eina útil en la lluita contra la precarietat laboral. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 2'73 milions d'euros/455 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 5'47 milions d'euros/910 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part del Fons Social Europeu del crèdit corresponent.

4. Associacionisme juvenil i ocupació

L'associacionisme juvenil com a nova font d'ocupació depèn, en bona part, de la suma i la coherència d'un nombre considerable de polítiques i intervencions públiques d'àmbit general o sectorial combinades amb actuacions des de les polítiques d'ocupació. Des del Departament de Treball es facilitarà que les entitats juvenils i del tercer sector puguin ser agents activadors dels nous filons d'ocupació —sobretot en els àmbits de serveis a la infància i a la joventut, però també en àmbits d'atenció social destinats a altres col·lectius de població i en serveis socioeducatius, culturals i de lleure, entre d'altres.

Les entitats juvenils han de seguir proporcionant itineraris de professionalització al jovent. I, en aquest sentit, el Departament de Treball ha de posar totes les eines possibles per atendre aquestes peticions d'itineraris de professionalització.

- Mesures per afavorir la contractació de professionals per part del moviment associatiu juvenil.

Cal tractar les mesures per afavorir la contractació de professionals per part del moviment associatiu juvenil com a objectiu estratègic en un doble sentit. Per una banda, ajudar a vertebrar una societat civil més forta, i, per una altra, generar nova ocupació i poder esdevenir un nou filó d'ocupació.

En aquest sentit, el Govern de la Generalitat, bàsicament mitjançant el Departament de Treball i altres departaments implicats, executarà mesures per afavorir la contractació de professionals per part del moviment associatiu juvenil durant la vigència del *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya*. En una primera fase, l'any 2002, establint ajuts per fer front a l'impacte de la finalització de la prestació social substitutòria (PSS). Aquests ajuts —amb la corresponsabilització de les entitats juvenils afectades— es destinaran de manera decreixent durant la vigència del Pacte, per tal de transformar aquelles places que siguin possibles en llocs de treball remunerats. I, en una segona fase, determinant noves mesures generals que complementin les existents per ajuts públics al moviment associatiu juvenil, per executar-les l'any 2003.

Les mesures i els criteris per establir i executar aquests ajuts seran consensuats amb la Comissió de Seguiment del Pacte.

En aquest marc de l'associacionisme juvenil i l'ocupació, l'informe *100 propostes per l'associacionisme juvenil. Per una democràcia més participativa*, que emana del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), neix com una aposta per l'associacionisme com a eina fonamental de participació i d'educació democràtica.

En aquest sentit, des del Departament de Treball es recullen els suggeriments elaborats en aquest informe que fan referència a l'àmbit de l'ocupació per tal de fer-los seus i d'implementar-los, en la mesura que sigui possible, en les línies polítiques d'actuació del Departament.

5. Formació

5.1. Oferta formativa. Programes de garantia social, cursos de formació ocupacional, formació a l'estranger i formació d'adults

- Programes de garantia social

Els programes de garantia social són una oferta formativa i professionalitzadora concebuda per a jovent que no ha assolit els objectius de l'ensenyament obligatori. D'acord amb la LOGSE (article 23.2), es posa a l'abast d'aquests joves uns programes de formació que facilitin la seva incorporació a la vida activa, o bé que els possibilitin prosseguir els seus estudis de formació.

Els programes de garantia social són programes que el Departament d'Ensenyament desenvolupa directament amb la col·laboració del Departament de Treball i les administracions locals, o bé altres departaments, administracions locals, entitats i institucions acreditats per a la seva realització.

En aquests programes poden participar-hi joves majors de 16 anys sense l'acreditació de l'ESO i que vulguin formar-se en un ofici per accedir a un lloc de treball o reincorporar-se al sistema educatiu. Integren els àmbits següents:

- Orientació professional.
- Formació en competències bàsiques.
- Formació professionalitzadora que, normalment, inclou formació pràctica en empreses i centres de treball.
- Tutoria, seguiment individualitzat i acompanyament en la inserció laboral o formativa.

Els programes realitzats directament pel Departament d'Ensenyament, amb la col·laboració del Departament de Treball, es concreten en:

- Pla de transició al treball (PTT), on participen també les administracions locals.
- Treballem per a la formació (TxF), en el marc del programa Casa d'oficis.

Cal continuar en aquesta línia i aprofundir la coordinació i la participació de les diferents administracions i entitats, així com la participació i l'avaluació posterior de l'alumnat que efectua programes de garantia social, per tal de millorar qualitativament els diferents programes que es duen a terme. El Departament d'Ensenyament acreditarà degudament les competències professionals adquirides pels nois i les noies que cursen aquests programes pels sistemes de qualificacions professionals vigents. El Departament d'Ensenyament i el Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, han destinat durant l'any 2001 la quantitat de 9'12 milions d'euros/1.517 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 tenen voluntat de destinar un import estimat de 18'23

milions d'euros/3.034 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Tallers d'ocupació

El programa té com a objectiu realitzar obres o serveis d'utilitat pública i d'interès social que permetin a les persones participants fer un treball efectiu, i, alhora, rebre formació professional i d'aquesta manera facilitar-ne la inserció laboral. En els projectes dels tallers d'ocupació, hi poden participar les persones sense feina majors de 25 anys amb especials dificultats d'inserció. Mentre dura el projecte, l'entitat promotora contracta els participants, que, a més, reben formació professional relacionada amb l'ocupació, orientació i suport per a la seva inserció laboral. Durant el període en què es duu a terme el projecte, les persones que no hagin assolit els objectius de l'educació secundària obligatòria tenen l'oportunitat de fer-ho amb formació complementària. En finalitzar el projecte, l'alumnat rep un certificat de la competència adquirida i dels mòduls formatius realitzats. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 7'88 milions d'euros/1.311 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 15'76 milions d'euros/2.622 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Formació professional ocupacional

Les accions formatives que s'oferiran permetran l'adequació de les aptituds, entre altres col·lectius, del col·lectiu de les persones joves que pateixen una formació poc afí a les demandes reals del mercat laboral. En aquesta mesura s'incidirà en aquells sectors en què, arran dels canvis socials i tecnològics, apareixen ofertes no cobertes en el mercat de treball. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat a la formació professional ocupacional durant l'any 2001 la quantitat de 83'71 milions d'euros/13.929 milions de pessetes, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 167'43 milions d'euros/27.858 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Programa Alfa

El programa Alfa s'adreça a facilitar estades de pràctiques en empreses a l'estranger mitjançant la concessió de beques/ajuts a l'alumnat inscrit en cursos de formació professional ocupacional subvencionats pel Departament de Treball i el Fons Social Europeu, dins el marc del Pla de formació i inserció professional (FIP). Les estades han de tenir una durada mínima de dues setmanes i màxima de dos mesos. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 0'30 milions d'euros/50 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té

voluntat de destinar un import estimat de 0'60 milions d'euros/100 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Programa Èpsilon

El programa Èpsilon s'adreça a facilitar estades de pràctiques en empreses a l'estranger mitjançant la concessió de beques a persones majors de 18 anys que resideixin a Catalunya que no es puguin acollir al programa Alfa. Les estades tenen una durada mínima d'un mes i una durada màxima de quatre mesos. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 0'36 milions d'euros/60 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 0'72 milions d'euros/120 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Formació d'adults

Un dels àmbits fonamentals d'actuació, adreçat també al col·lectiu de joves, és el que duu a terme el Departament de Benestar Social mitjançant la Direcció General de Formació d'Adults. Es tracta d'una formació per al món laboral, entesa com l'aprenentatge inicial per poder incorporar-se al món del treball, i l'actualització, la reconversió i el perfeccionament de coneixements i habilitats per exercir una professió o un ofici segons les exigències del desenvolupament social i del canvi constant del sistema productiu. Mitjançant la Comissió Interdepartamental per a la Formació d'Adults, es va elaborar el Programa Interdepartamental per a la Formació d'Adults, que consta de múltiples actuacions, entre les quals destaca la formació per a la incorporació al món del treball, que inclou la informació i la orientació professional per a la vida activa dels joves i les joves. A més, el Govern va aprovar el Projecte Omnia com a mesura de prevenció i lluita contra l'exclusió social, que té com a finalitat actuacions formatives i d'assessorament per a l'accés a noves tecnologies dirigit, entre altres col·lectius, als joves.

En els centres i les aules de formació d'adults es dona resposta a la demanda de formació instrumental, de preparació per a l'obtenció del títol de graduat escolar, d'educació secundària i de preparació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior i la universitat. Aquesta formació s'ofereix als joves i les joves de forma presencial i mitjançant la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació.

5.2. Portal d'Ocupació

La iniciativa de crear un portal de formació ocupacional ha de permetre aglutinar les informacions i els serveis que ofereix el Departament de Treball en aquest àmbit i aprofitar les oportunitats pedagògiques de la Xarxa per fer aprenentatges ocupacionals.

La creació del portal de formació per al treball ha de promoure el reciclatge, l'especialització i la formació de joves treballadors en la Xarxa en l'empresa, en el domicili i en els centres de formació.

El nou portal tindrà les característiques, entre d'altres, d'una dinamització constant, eines per fomentar la participació de l'usuari i la interacció entre usuaris, la personalització de l'entorn a les necessitats de l'usuari, tallers digitals interactius, catàleg de l'oferta formativa, el pla personal del currículum del jove, fòrums, taulers d'anuncis, converses en línia i borsa de personal teletreballador.

La formació ocupacional a distància permet incloure el contingut dels plans d'estudis, consultes a distància, fins a la utilització de pràctiques virtuals amb casos reals, així com referències al món laboral, entre d'altres, la formació, el teletreball, l'activitat emprenedora, la prevenció en riscos laborals o l'ocupació juvenil.

En aquest sentit, aquest portal ha de permetre la connexió amb l'específic del món laboral i els joves de la Secretaria General de Joventut, així com amb els portals o les pàgines web de les entitats signants del Pacte.

5.3. Prevenció en riscos laborals

La seguretat i la salut en el lloc de treball és un tema de màxima importància en les relacions laborals i la salut pública. Després de sis anys d'aprovada la Llei de prevenció de riscos laborals els indicadors de què avui disposem (accidents de treball i malalties professionals) ens indiquen que la implementació de polítiques de prevenció a les empreses continua sent un tema prioritari i que requereix l'esforç del conjunt de la població i dels agents socials.

Des de la vigència de la Llei de prevenció de riscos laborals, ha quedat palesa la necessitat d'assolir una cultura preventiva com a mitjà per avançar i progressar en el camp de la prevenció. Cultura que només aconseguirem amb l'ajut i la implicació de tots els agents afectats: empresariat, personal treballador i administracions, ja que, en resum la prevenció és cosa de tots. És preocupant la situació dels índexs de sinistralitat que patim. La sinistralitat laboral no és una qüestió de fatalisme, i ningú no hi pot restar indiferent. En aquest àmbit, es fa palesa la relació entre temporalitat i risc d'accidentalitat. Un dels col·lectius on es fa més necessari conscienciar d'aquest tema és el dels joves.

Alhora continua essent prioritari l'avenç en l'aplicació dels principis bàsics de la legislació: que la prevenció formi part de l'organització en el si de les empreses i que les activitats preventives arribin al conjunt de les empreses de Catalunya. I en aquest sentit, cal articular mecanismes que permetin millorar la formació en prevenció i seguretat en el treball en aquell col·lectiu de joves que tenen un contracte temporal.

Des del Departament de Treball s'ha d'incidir molt més en les polítiques actives per actuar en quatre àmbits: en primer lloc, la conscienciació, mitjançant la qual es promou que tothom s'adoni de la importància de la prevenció; en segon terme, l'assessorament, el qual permet donar les pautes per a una bona praxi en el centre de treball; en tercer i quart lloc, el control i la sanció per tal de fer respectar la legislació en aquest àmbit. Tot, per evitar, en darrera instància, el que ens preocupa: l'accidentalitat i els seus efectes devastadors en l'entorn laboral, familiar i social.

Tanmateix, cal ressaltar l'acció realitzada pels agents socials i el paper sensibilitzador a nivell social que ha suposat la declaració del dia 28 d'abril com a

- Campanya de prevenció en riscos laborals

L'any 1995 es va aprovar la Llei de prevenció de riscos laborals on s'establien una sèrie de preceptes de compliment per les administracions públiques en aquesta matèria. Entre els més importants destaquen els de promoure, sensibilitzar i motivar el compliment de les mesures preventives tant de l'empresariat com dels treballadors i les treballadores. En gran part, com a conseqüència del desconeixement i la falta de consciència d'una cultura de prevenció de riscos laborals, des del Departament de Treball es durà a terme de nou en els propers anys una intensa campanya publicitària («A la feina no te la juguis, t'hi va la vida») en el major nombre de mitjans de comunicació i suports que permetin arribar de manera directa i fàcil a la societat en general, i específicament al jovent, que permeti consolidar una «cultura de prevenció» en l'àmbit laboral. Assimilar els trets fonamentals sobre la prevenció de riscos laborals, així com les obligacions i els drets que el jovent empresari i el jovent treballador tenen respecte a aquesta matèria ha de ser un dels objectius de la campanya.

- Programes formatius desenvolupats pels Centres de Seguretat i Salut en el Treball

La Subdirecció General de Condicions i Salut en el Treball del Departament de Treball ha de disposar en els propers anys d'un programa propi d'activitats formatives i de divulgació específiques per al col·lectiu de joves en prevenció de riscos laborals, amb l'objectiu de sensibilitzar-los i d'involucrar-los en la cultura de la prevenció en riscos laborals, essent prioritaris aquells sectors que es destaquen per l'elevada accidentalitat. En base a l'equilibri territorial i a criteris d'operativitat, els Centres de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball realitzaran la programació i la difusió prèvia de les activitats formatives durant tot l'any. En aquest sentit, els Centres de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball, dintre de les seves possibilitats i recursos, han de donar suport i prestar col·laboració a organitzacions o entitats juvenils alienes, a nous sectors industrials emergents o a la joventut empresària, en aquests tipus d'activitats.

- La seguretat i la salut en el treball integrat en l'àmbit docent

La cultura preventiva com a únic vehicle per adquirir més sensibilitat davant de les situacions de risc és imprescindible, per tal que tingui efectes positius a llarg termini. Cal que s'incideixi i s'incrementi en l'àmbit de la formació del jovent. En aquest sentit, el Departament d'Ensenyament i el Departament de Treball han d'implementar, entre d'altres, activitats formatives destinades a professors dels centres docents públics d'ensenyament no universitari, per tal que la seguretat i salut laboral s'integrin en l'àmbit docent i en l'àmbit formatiu del jovent.

- La prevenció de riscos laborals i el Servei d'Autoempresa.

El Departament de Treball introduirà un apartat específic sobre la prevenció de riscos laborals en el pla d'empresa respectiu que es desenvolupi per a cada jove que sol·liciti l'assessorament del Servei d'Autoempresa del Departament de Treball.

- Congrés Internacional sobre Prevenció en Riscos Laborals

El Departament de Treball realitzarà l'any 2002 un Congrés Internacional sobre Prevenció en Riscos Laborals, amb el seguiment i el coneixement del Consell de Treball, on hi ha representats els agents socials, per tal d'aprofundir en el debat d'aquest àmbit i resoldre línies positives d'actuació. En aquest sentit, el Departament de Treball difondrà en l'àmbit universitari i de formació professional informació del Congrés, abans de la realització d'aquest, i les seves conclusions.

- 28 d'abril, Dia de la Seguretat i la Salut en el Treball

Per tal d'afavorir la creixent sensibilització social cada 28 d'abril es realitzarà una activitat, consensuada amb la Taula Jove per a l'Ocupació i coordinada amb el Consell Català de Seguretat i Salut en el Treball, de sensibilització específica sobre el tema de la prevenció en el lloc de treball.

5.4. Foment dels drets i els deures d'una persona treballadora

Des del mateix accés, per primera vegada, al mercat de treball, s'ha de preservar que el jovent pugui disposar de la informació per saber quines són, en termes generals, el conjunt de condicions a què tenen dret, alhora que les obligacions que contreen en compliment del contracte a què es comprometen.

En aquest sentit, el programa «Parlem de feina a les escoles» o altres iniciatives promogudes pels agents socials són bones mostres d'aquest impuls. La formació en l'àmbit dels drets i els deures d'una persona treballadora condueix en gran mesura a l'aplicació dels mateixos, perquè part de la informació que s'aporta garanteix el coneixement dels mecanismes correctors en cas que les condicions contractuals acordades no s'estiguin aplicant correctament.

Alhora, és també important incidir en el jovent sobre la importància que suposa la seva participació en les qüestions laborals que afecten la col·lectivitat. Des d'una perspectiva estrictament formativa, cal difondre aquesta qüestió entre el jovent treballador, però també entre la joventut que participa en agents socials diversos, perquè la implicació col·lectiva en qualsevol procés de decisió no només s'ha d'entendre com un dret dels individus, sinó també com a deure en tant que ciutadans i ciutadanes actius i compromesos.

5.5. Cicle de jornades formatives

L'objectiu del Cicle de jornades formatives, una idea que ha emanat de la Taula Jove per a l'Ocupació de la Secretaria General de Joventut, és poder apropar els elements que envolten el món del treball al jovent, i, a la vegada, entrar en el debat entre aquests dos eixos, joves i món laboral, i en el debat de les idees.

El futur del mercat de treball, amb els seus reptes i oportunitats per als joves i les joves, és el comú denominador d'aquest Cicle. És important que en aquests propers anys aquest Cicle de jornades sigui un referent per a les diferents entitats juvenils i el jovent de Catalunya. Per aquest motiu, serà clau donar-ne una difusió pública i continuada, i, el més important, difondre'n les conclusions.

5.6. Formació en matèria associativa

Cal garantir que el moviment associatiu juvenil tingui una formació específica que, en la mesura que sigui possible, s'assumeixi a través dels diferents programes que l'Administració i la societat ofereix. Per això, és fonamental, per part de l'Administració, incidir en mecanismes de difusió que permetin a les entitats interessades accedir a la informació respecte a aquesta oferta formativa. Això ha de permetre un voluntariat de qualitat i, alhora, fer palès el reconeixement institucional i social al treball altruista dels ciutadans i les ciutadanes vers la societat.

6. Inserció laboral

La problemàtica dels joves i les joves que comencen el seu camí professional ve determinada, en general, per la manca d'experiència laboral i per la divergència entre la formació que posseeixen i els perfils professionals que requereix el mercat. Per aquest motiu, és important que al jovent se li ofereixin unes actuacions d'orientació, formació i seguiment. Aquesta línia suposa una eina adequada per facilitar la inserció professional dels col·lectius de joves sense feina, en la mesura que permet detectar prèviament les capacitats personals i professionals del jovent —en la fase d'orientació— i conduir-lo envers aquelles especialitats més sol·licitades pel mercat laboral —en la fase de formació—. Les accions de seguiment permeten experimentar en nous camps i metodologies que faciliten la sortida professional de les persones joves sense feina.

6.1. Orientació i informació laboral

- Orientació professional, especialment per a joves sense feina que són a l'atur des de fa menys de sis mesos.

Amb aquesta acció es pretén orientar, entre altres col·lectius, especialment el jovent que busca feina des de fa menys de sis mesos, cap a sectors amb més expectatives d'ocupació en relació amb la formació de què disposen i/o, en tot cas, orientar sobre la formació ocupacional amb més possibilitats d'inserció. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 12'18 milions d'euros/2.027 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 24'36 milions d'euros/4.054 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Promoció dels informadors juvenils de la Xarxa Catalana d'Informació Juvenil com a agents d'informació laboral en el territori.

La Xarxa Catalana d'Informació Juvenil, coordinada per la Secretaria General de Joventut, compta actualment amb més de 250 punts d'informació juvenil (PIJ) distribuïts per tot Catalunya i que són promoguts per la Generalitat de Catalunya, consells comarcals, ajuntaments o entitats privades.

Aquests serveis públics tenen com a objectiu oferir informació, orientació bàsica i assessorament sobre tot allò que pugui ser d'interès de la joventut: estudis, treball, vida social, cultura, lleure, esports, turisme.

El nombre creixent de consultes per part dels usuaris dels PIJ sobre temes relacionats amb el món del treball, juntament amb el potencial de la Xarxa de PIJ en termes d'abast i coneixement del territori, així com de referents informatius per al jovent de la zona, fan oportú incidir en actuacions que reforcin el paper dels informadors juvenils en tant que agents d'informació laboral, com ara:

- Edició i actualització d'una guia d'ocupació juvenil que faciliti la tasca informativa i de difusió de programes i serveis laborals que fan els informadors juvenils.
 - Incorporació de sessions formatives sobre temes laborals en el programa de formació dels informadors juvenils que anualment duu a terme la Secretaria General de Joventut.
 - Suport als organismes promotors de punts d'informació juvenil per al desenvolupament d'actuacions i iniciatives locals relacionades amb la informació i l'orientació de joves en matèria laboral.
 - Foment de la cooperació amb els ajuntaments i els ens locals amb vista a identificar les necessitats de la comarca, cooperar en la difusió dels diversos serveis i coordinar els diferents agents informadors.
- Pla d'orientació professional inicial.

El Departament d'Ensenyament ha començat el Pla d'orientació professional inicial, adreçat a professorat, alumnat i famílies, que es desenvolupa en el període 2001-2003. El Pla té els objectius següents:

- Incorporar a les accions d'orientació escolar que es realitzen en els centres educatius de secundària una dimensió d'iniciació al món de les professions.
 - Millorar la formació i la informació del professorat responsable d'orientar l'alumnat.
 - Potenciar la intervenció dels professionals i les professionals que poden aportar coneixements i recursos a aquest tema.
 - Establir propostes territorials de col·laboració amb organitzacions empresarials i agents socials que possibilitin millorar el coneixement del món laboral de la zona en els àmbits local o comarcal.
- Programa «Parlem de feina a les escoles».

Anualment la Secretaria General de Joventut posa en marxa el programa «Parlem de feina a les escoles», en col·laboració amb diversos agents socials i consells comarcals de Catalunya. Es tracta d'un programa de xerrades que s'adreça als joves i les joves estudiants dels centres d'educació secundària de Catalunya amb l'objectiu d'informar i formar el jovent en temes relacionats amb el mercat de treball, de cara a facilitar la seva futura inserció laboral.

Durant el període 2001-2003, cal reforçar el programa en els següents aspectes:

- Extensió del programa a tot el territori català, garantint que tots els centres

que ho sol·licitin hi puguin participar.

- Actualització del material didàctic de suport del programa.
- Incidir en determinats continguts de les xerrades: drets i deures del jovent treballador i prevenció de riscos laborals, com ara amb l'edició d'una guia o bé d'un opuscle complementari específic de cadascun d'aquests dos apartats.

- Accions de foment de la mediació sociolaboral.

Cal impulsar també mesures de mediació sociolaboral juvenil —que incloguin els àmbits de treball, educació i cultura, habitatge, salut, participació— promogudes pels diferents agents socials i les entitats juvenils i de serveis a la joventut, amb vista a facilitar i ampliar els canals d'accés de la joventut a aquests tipus de serveis i en aplicació del principi de subsidiarietat.

6.2. Altres programes i actuacions per a joves

- Escoles taller i cases d'oficis.

El programa té com a objectius la formació i l'ocupació de les persones joves aturades menors de 25 anys a través de la seva qualificació, alternant el treball i la pràctica professional, mitjançant la realització de projectes concrets que es duen a terme en col·laboració amb entitats públiques o privades sense finalitat de lucre, els òrgans de la Generalitat i els seus organismes autònoms, els òrgans de l'Administració de l'Estat i els seus organismes autònoms, i les entitats locals i altres ens del sector públic. El jovent té la possibilitat, durant un màxim de dos anys, d'aprendre un ofici i de treballar, cobrant el salari mínim interprofessional, en la realització d'un projecte d'interès per a la comunitat del lloc on viuen. En acabar, l'alumnat rep un certificat de qualificació professional que ha d'estar inclòs en el sistema català i estatal de qualificacions. El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 25'31 milions d'euros/4.212 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 50'63 milions d'euros/8.424 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

- Transport gratuït per a joves sense feina.

Cal estudiar i promoure en el propers anys un acord entre el Departament de Treball, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Renfe, EMT i les administracions locals i comarcals per tal de desenvolupar un conveni que permeti a les persones joves sense feina l'ús gratuït del transport públic per anar a fer una entrevista de feina o bé realitzar cursos de formació ocupacional. Aquest acord ha de tenir present l'adopció del *bitllet-actiu*, permetent el transport gratuït en la recerca activa d'ocupació per a aturats amb rendes baixes, i el *carnet d'estudiants*, ambdós en procés d'estudi en l'ATM, per al transport dins la regió metropolitana de Barcelona.

6.3. Incorporació de la dona al mercat de treball

Des del Departament de Treball es fomentaran les condicions per tal que hi hagi un increment de la taxa d'activitat de les dones joves i una disminució de la taxa de desocupació, així com que les funcions que desenvolupen les dones joves en el seu lloc de treball siguin, tant en l'aspecte de responsabilitats laborals com en les de sou, equiparables a les que realitzen els homes joves.

- Formació i suport per a l'accés de les treballadores a les funcions directives.

El Departament de Treball implementarà, a partir d'enguany i al llarg del període 2002-2003, actuacions que tinguin present la participació equilibrada d'ambdós sexes en les estructures de presa de decisions mitjançant el foment de l'accés de les dones a qualificacions de nivell elevat. Això permet, a la vegada, l'augment de la representació femenina jove en quadres superiors.

En aquest sentit, es faran un seguit de cursos destinats al col·lectiu de dones joves amb la finalitat d'oferir una formació adequada perquè accedeixin a funcions de direcció, organització i presa de decisions, per tal d'equiparar les possibilitats de promoció professional de les dones a les dels homes. Igualment, es prioritzaran els cursos per a dones joves que incideixin en la formació en sectors innovadors o en especialitats altament masculinitzades. El Departament de Treball finançarà la totalitat de la despesa d'aquestes actuacions amb la col·laboració del Fons Social Europeu.

- Programes integrals.

El Departament de Treball continuarà promovent programes integrals per a l'accés de dones joves a ocupacions en les quals estan infrarepresentades. Els programes han d'incloure activitats d'informació i motivació a noies per orientar-les cap a les professions en qüestió i formació específica, i campanyes de sensibilització als sectors empresarials respectius.

6.4. Conciliació de la vida familiar, formativa i laboral

Prendre consciència de la importància de la conciliació laboral i familiar, de manera que la plena integració de la dona en el mercat de treball permeti a tots dos membres de la parella organitzar-se en igualtat d'oportunitats i d'obligacions sense que l'estructura familiar se'n ressenti, implica que, a part de la conscienciació social, s'hagin d'aplicar línies polítiques que ajudin a fer que això sigui una realitat. Per tant, cal planificar línies de suport entre totes les administracions i els agents socials, i no entendre la conciliació laboral i familiar com un problema exclusiu de la dona.

En aquest sentit, el sistema educatiu públic garanteix a tots els ciutadans i totes les ciutadanes l'accés a un ensenyament de qualitat i gratuït en les etapes obligatòries (6-15 anys). Així mateix, les administracions públiques tenen l'obligació de garantir un nombre suficient de llocs escolars per atendre les demandes de la població que vulgui cursar els ensenyaments d'educació infantil (0-5 anys).

Actualment, a Catalunya, el segon cicle d'educació infantil (3-5 anys) és una etapa seguida per la totalitat dels infants, encara que no és obligatòria; mentre que el primer cicle d'educació infantil, ara per ara, escolaritza una part dels nens i les nenes entre 0 i 3 anys, malgrat que la demanda de places ja esdevé majoritària.

En aquest sentit, per tal de permetre l'elecció en llibertat i igualtat de les famílies catalanes a començar l'escolarització dels fills i de les filles als 0 anys, i facilitar la conciliació del món laboral amb les necessitats personals que genera la vida, la Generalitat potenciarà les mesures necessàries amb l'objectiu de garantir a mitjà termini la creació d'un nombre, entre d'altres, de places públiques per al primer cicle d'educació infantil que doni resposta suficient a la creixent demanda de les famílies catalanes.

De forma secundària i complementària a l'oferta pública de places d'educació infantil, també poden portar-se a terme altres mesures:

- Guarderies infantils laborals

Són subvencions destinades al sosteniment de les guarderies infantils laborals per tal de compatibilitzar la conciliació entre l'àmbit laboral i l'àmbit familiar. Entre d'altres, pot ser una resposta a aquell jovent que amb el desig de ser pares es veuen frenats per la falta d'ajuts. El Departament de Treball ha destinat durant l'any 2001 la quantitat d'1'27 milions d'euros/211 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 2'53 milions d'euros/422 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, del crèdit corresponent.

- Acords entre administracions

En aquest sentit, és important que en aquests propers anys s'estableixin acords entre les empreses, l'Administració local i el Govern de la Generalitat per tal d'obrir guarderies laborals arreu de Catalunya, i que podrien tenir el seu marc d'acord dins els Pactes territorials d'ocupació juvenil.

- Compatibilitzar estudis i feina

Cal estudiar i posar en marxa mesures i actuacions amb l'objectiu de compatibilitzar estudis i feina. Entre d'altres, desplegar un programa de pràctiques integrades en les empreses, itineraris de professionalització que combinin fases de formació, de formació i pràctiques i de formació i treball. En aquest sentit, també és important impulsar a la vegada la contractació en pràctiques i formació per tal d'aconseguir una major interrelació entre el món del treball i l'acadèmic.

6.5. Col·lectiu de joves en risc d'exclusió sociolaboral

En relació amb els col·lectius en risc d'exclusió sociolaboral, i pel que fa al seu accés a recursos de formació professional ocupacional i d'inserció laboral, s'ha de procurar, en la mesura del possible, la seva integració en recursos ordinaris, i, quan això no sigui possible, articular mesures específiques de formació i/o inserció sociolaboral.

El col·lectiu de joves en risc d'exclusió inclou, d'una banda, el col·lectiu de joves en situació d'alt risc social (entorn sociofamiliar desestructurat, mancances formatives i laborals, conflictivitat personal, etc.), i, d'altra banda, el col·lectiu de joves amb

especials dificultats d'accés al treball a causa d'una disminució física, psíquica i/o sensorial, o bé a conseqüència d'un trastorn de salut mental.

En aquest sentit, s'han de dur a terme mesures específiques que tinguin com a objectiu facilitar la integració sociolaboral d'aquests col·lectius de joves. Aquestes actuacions es promouran mitjançant entitats col·laboradores en matèria de formació professional ocupacional i inserció laboral que comptin amb equips especialitzats en el col·lectiu objecte d'intervenció.

Principals línies d'actuació:

- Accions específiques de formació professional ocupacional. En aquestes actuacions, es partirà de les necessitats concretes del col·lectiu objecte d'intervenció i s'articularen mesures de formació i inserció sociolaboral específiques i adaptades a les seves necessitats. Així, doncs, en aquestes accions, a més de treballar-se els aspectes propis d'una especialitat formativa, també es treballaran de manera transversal altres aspectes com són l'orientació, la motivació, la tutoria, la inserció laboral i el seguiment a la inserció laboral.
- Accions d'acompanyament a la inserció. El tret diferenciador de les accions d'acompanyament a la inserció en relació amb les accions anteriorment descrites el constitueix la possibilitat d'estructurar-se mitjançant la combinació de diverses mesures, tot permetent el disseny d'itineraris individualitzats de formació i/o inserció adequats a les necessitats i les motivacions específiques de cada jove.

El Departament de Treball, amb la col·laboració del Fons Social Europeu, ha destinat durant l'any 2001 la quantitat de 2'12 milions d'euros/352 milions de pessetes a aquestes actuacions, i durant els anys 2002 i 2003 té voluntat de destinar un import estimat de 4'23 milions d'euros/704 milions de pessetes, condicionat a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici i a la transferència efectiva per part de l'Estat, d'acord amb el que es pacti en la Conferència Sectorial, i per part del Fons Social Europeu, del crèdit corresponent.

Altres mesures de foment de l'ocupació que poden acollir joves en risc d'exclusió sociolaboral:

- Plans d'ocupació.
- Escoles taller i cases d'oficis.
- Programes de garantia social.
- Accions d'informació i orientació professional per a l'ocupació (IORO).

6.6. Pràctiques en alternança

Des de la promulgació de la LOGSE l'any 1990, s'incorpora com a gran novetat en la formació professional específica l'obligatorietat d'un període de formació en un centre de treball d'acord amb un pla de formació elaborat conjuntament i concertat pels responsables del centre educatiu i del centre productiu (FCT). En aquest sentit, s'ha de vetllar perquè els llocs de pràctiques en les empreses per a la realització de la formació de centres de treball siguin suficients en nombre i s'ajustin al que s'estableix en els diferents currículums. La formació en centres de treball ha de ser objecte del seguiment adient per part de l'administració educativa.

La supervisió de l'FCT es garanteix mitjançant els mecanismes de control i

seguiment del Departament d'Ensenyament, i queda regulada en els convenis específics de col·laboració. Per tal d'assegurar la qualitat professionalitzadora del procés, tant la formació com les pràctiques i el treball han d'ésser inclosos en el procés de reconeixement de les competències professionals fixades pels sistemes de qualificacions professionals vigents.

El Govern de la Generalitat estudiarà la possibilitat de destinar una partida pressupostària que pugui sufragar les despeses ocasionades a l'alumnat en la realització de les FCT, en concertació amb els agents socials.

El Departament d'Ensenyament informarà la Taula Jove per a l'Ocupació, quan així es requereixi, sobre els resultats de l'FCT, en els diferents àmbits territorials i sectorials, en coordinació amb el Consell Català de Formació Professional.

6.7. Mesures que facilitin l'accés de les persones joves immigrants al món laboral

La presència de persones joves immigrants no comunitàries a Catalunya és un fenomen creixent. Per això, des del Departament de Treball, s'han d'aplicar totes aquelles polítiques actives sobre immigració que estiguin al seu abast per fer realitat que aquest jovent immigrant sigui de ple dret jovent treballador català.

- Mesures per tal que les persones joves immigrants coneguin l'entorn.

El desconeixement de la realitat sociolaboral del país d'acollida i dels mecanismes i possibilitats ocupacionals, afegit a determinats aspectes socioeconòmics que pateixen, genera una greu desemparança i una situació laboral precària en moltes persones joves immigrants. Aquelles persones amb deficiències més accentuades, com ara la falta de coneixement de l'idioma, han de poder accedir a cursos específics que els ajudin a superar-les. En aquest sentit, es desenvoluparan cursos per part del Departament de Benestar Social, que finançarà el Departament de Treball amb la col·laboració del Fons Social Europeu.

- Formació ocupacional per als menors de 18 anys tutelats pel Departament de Justícia.

Els joves menors d'edat i majors de 16 anys, tant si estan documentats com si no, tutelats per la Direcció General d'Atenció a la Infància, i per als quals s'han iniciat els tràmits per acreditar, si s'escau, la identitat, i finalment obtenir el permís de residència corresponent, podran participar en els programes de formació professional ocupacional i d'orientació que gestiona el Departament de Treball.

- Formació ocupacional per a menors de 18 anys sense permís de residència.

S'ha de treballar, en el futur immediat, en una línia política entre les diferents administracions que permeti als joves menors de 18 anys i majors de 16 anys, i que no tenen el permís de residència, ni tampoc la seva família, participar en els programes de formació professional ocupacional i d'orientació que gestiona el Departament de Treball. La Direcció General d'Atenció a la Infància haurà de comprovar que aquests joves estan degudament atesos per la seva família.

- Projecte Magrib

El projecte Magrib, del Govern de la Generalitat, està destinat a fomentar la incorporació de joves del Magrib amb titulació universitària i que han realitzat els estudis a Catalunya, en empreses catalanes que operen en els països del Magrib. Aquest programa subvenciona la formació en comerç internacional i part dels costos laborals de les empreses que els contracten.

6.8. Xarxa d'oficines i assessorament a persones joves treballadores en països de l'est d'Europa, el centre i el sud d'Amèrica i el nord d'Àfrica

El Departament de Treball està elaborant la creació d'una xarxa exterior d'oficines d'informació i assessorament per al col·lectiu de treballadors en països d'arreu del món, iniciada en una primera fase a l'est d'Europa, el centre i el sud d'Amèrica i el nord d'Àfrica. El projecte, tot i que la Generalitat de Catalunya no tingui competències estrictes en matèria d'immigració, pretén donar una resposta a la possible existència de vacants de llocs de treball en les empreses, sempre que no s'hagin trobat treballadors o treballadores a Catalunya, a l'Estat espanyol o a la zona comunitària. En aquest sentit, és prioritari que en aquest projecte el col·lectiu dels joves sigui un dels quals es tingui més cura, i que al jovent se li faciliti una informació i un assessorament específics.

Les oficines de la Generalitat de Catalunya arreu en països de l'est d'Europa, el centre i el sud d'Amèrica i el nord d'Àfrica han de poder informar el jovent estranger sobre els professionals més sol·licitats per les empreses ubicades a Catalunya i sobre la tramitació dels permisos. D'aquesta manera, s'evitarien possibles enganys o il·lusions frustrades de joves que vénen a trobar un lloc de feina i millors condicions de vida.

Aquesta xarxa d'oficines ha de facilitar la precontractació en el lloc d'origen d'aquest jovent, evitant així la possibilitat que entrin il·legalment a l'Estat espanyol. Tanmateix, és fonamental l'agilitat en el procés d'obtenció dels permisos de residència i de treball en molt menys temps que en l'actualitat.

Un dels problemes de la joventut immigrant és la desinformació per part dels immigrants potencials sobre les condicions per dur a terme el procés migratori en el marc de la legalitat. És per aquesta raó que es fa necessari que l'eficàcia que es pretén per a les oficines sigui reforçada en el territori de Catalunya amb una tasca continuada d'informació sobre aquestes oficines, informació que s'ha de fer arribar, entre altres canals, a través de les associacions d'immigrants a Catalunya o els agents socials.

El seguiment d'aquesta xarxa exterior d'oficines d'informació i assessorament a persones joves treballadores, amb l'especificatiu que representa aquest col·lectiu, en països de l'est d'Europa, el centre i el sud d'Amèrica i el nord d'Àfrica s'ha d'assignar al Consell de Treball del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, amb la representació dels agents socials de Catalunya. El Departament de Treball i els agents socials vetllaran perquè aquesta xarxa no generi cap tipus d'explotació laboral a l'Estat espanyol o a la zona comunitària, i perquè el seu objectiu no es desvirtui convertint-se en una via d'entrada encoberta de mà d'obra barata.

Així mateix, s'haurà d'estudiar que la xarxa d'oficines tingui un funcionament bidireccional, de manera que també permeti facilitar la mobilitat dels joves i les joves

catalans per anar a formar-se o a treballar en aquests països, sempre que pugui arribar-se a acords amb els governs respectius de cada país.

D'altra banda, és voluntat dels agents socials juvenils de la Taula Jove per a l'Ocupació, tot respectant el debat parlamentari de la Llei del Servei d'Ocupació de Catalunya que es realitzarà al Parlament català, expressar la idoneïtat que la xarxa d'oficines i assessorament a joves treballadors sigui integrada en el futur model del Servei d'Ocupació de Catalunya. Tanmateix, cal afirmar el compromís de les administracions i els agents socials de condicionar qualsevol mesura que afavoreixi la immigració de nous treballadors i treballadores a la inexistència de treballadors i treballadores al nostre país.

7. L'Observatori Català del Mercat de Treball

La posada en marxa de l'Observatori del Mercat de Treball ha de servir d'instrument per conèixer, seguir i avaluar l'evolució del mercat de treball, cosa que permetrà conèixer les tendències ocupacionals i les seves necessitats.

L'Observatori Català del Mercat de Treball és una base de dades multidisciplinària que recull dades sobre tots aquells aspectes que tenen relació amb el mercat de Treball. Per això és cabdal que l'Observatori Català del Mercat de Treball i l'Observatori Català de la Joventut de la Secretaria General de Joventut estableixin una col·laboració, una coordinació i, en algunes ocasions, execucions conjuntes, per tal d'esdevenir un suport real a la planificació de propostes i polítiques actives per ajudar a la formació i a l'orientació professional dels joves i les joves.

En aquest marc, l'Observatori Català del Mercat de Treball i l'Observatori Català de la Joventut, cal que realitzin i publiquin estudis i informes que entrellacin el treball com a element emancipador dels joves i les joves, l'accés al món de l'habitatge, la mobilitat i l'equilibri territorial del país, entre d'altres.

L'impuls d'estudis sectorials serà una eina important per tal d'orientar línies d'actuació específiques amb criteris de transversalitat referents al món laboral i el jovent, debats, propostes d'informes i propostes sobre qualsevol aspecte relacionat amb les polítiques d'ocupació juvenil del Departament de Treball.

En aquest línia, és prioritari el suport i/o l'impuls d'estudis que puguin realitzar els ens locals i que permetin identificar les necessitats i els potencials de la comarca en l'àmbit de l'ocupació i el jovent.

8. El Consell Català de la Formació Professional

El Consell Català de Formació Professional, de conformitat amb el que disposa l'article 1 del Decret 21/1999, de 9 de febrer, de la seva creació, és l'òrgan de consulta i assessorament, amb caràcter no vinculant, del Govern de la Generalitat, on participen les organitzacions empresarials, sindicals i entitats públiques implicades respecte a tota la formació professional, reglada i no reglada, adscrit al Departament d'Ensenyament i presidit alternativament, per rotació anual, amb el Departament de Treball.

Aquest òrgan és complementari del Consell de Treball, Econòmic i Social de

Catalunya i del Consell Escolar de Catalunya. El Consell Català de Formació Professional ha de vetllar per:

- Informar del Pla general de la formació professional de Catalunya en funció dels criteris directors, que interrelacionarà els tres subsistemes que en l'actualitat concorren en la formació professional que s'imparteix a Catalunya, i emetre'n l'informe.
- Proposar estudis de detecció de necessitats de formació o adequació a les demandes de qualificació.
- Analitzar i proposar la modificació de les acreditacions professionals, les titulacions i les certificacions, així com les respectives correspondències o convalidacions.
- Promoure la col·laboració de les empreses i els agents socials especialment pel que fa a la formació en centres de treball, la informació i orientació professional, i el seguiment i l'avaluació del mateix Pla general de formació professional a Catalunya.
- Proposar criteris per a l'adaptació de l'oferta formativa de formació professional, tant en els seus dissenys com en la planificació, a les necessitats del mercat laboral, tenint en compte les demandes formatives de la societat catalana.

9. El Servei d'Ocupació de Catalunya

La creació i la posada en marxa, a partir de l'aportació i el consens de tots els agents socials, del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) vol ser l'eina més important d'intermediació laboral a l'abast de tots els ciutadans i ciutadanes.

El Servei d'Ocupació de Catalunya, que es regirà pels principis generals de gratuïtat, igualtat d'oportunitats, transparència i participació, disposarà de la integració de tots els òrgans gestors, la participació de les entitats cooperants i l'articulació i el control dels centres col·laboradors. El SOC vol ser un sistema fonamentat en la qualitat, la implantació de processos de qualitat en els centres gestors i serveis de qualitat.

La proposta d'un sistema en forma de xarxa integrada d'intermediació en l'àmbit de tot l'Estat espanyol i de la Unió Europea permet acurar molt més la voluntat del qui busca una feina, o la vol canviar, i les necessitats de les empreses. En aquest sentit, és molt important que en el debat i la divulgació que es faci del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), en el debat parlamentari de la Llei i al llarg de la seva posada en funcionament es tingui present el col·lectiu de joves, ja que aquest serà un dels col·lectius més beneficiats amb aquest nou sistema d'intermediació laboral.

10. Pactes territorials d'ocupació juvenil

És voluntat dels signants d'aquest Pacte, Govern de la Generalitat i agents socials, que el *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya* sigui un referent per impulsar i implementar pactes per a l'ocupació juvenil locals en diferents municipis de Catalunya i consells comarcals.

En aquest sentit, cal tenir present la participació en l'elaboració dels pactes per a l'ocupació juvenil locals dels diferents agents socials juvenils del lloc respectiu, així com la dels consells locals de la joventut.

11. Taula Jove per a l'Ocupació

Els signants del *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya* acorden que la Taula Jove per a l'Ocupació, que emana de la Secretaria General de Joventut, sigui alhora, juntament amb les seves funcions constituents, la Comissió per al Seguiment de les matèries objecte del present Pacte.

Aquesta Comissió té les funcions següents:

1. Participar en el desenvolupament, la interpretació i la concreció dels acords, i en l'estimació, si s'escau, dels recursos necessaris per donar compliment al Pacte.
2. Rebre informació periòdica del Govern català sobre el nivell de desenvolupament.
3. Desenvolupar els acords referits a l'apartat de l'Annex del present Pacte.

En prova de conformitat, signen el *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya* emmarcat en el període d'anys 2001, 2002 i 2003.

Annex

1. Les entitats signants del *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya* es comprometen a constituir una Comissió interna dins la Taula Jove per a l'Ocupació que debati les polítiques d'ocupació juvenil de l'Estat espanyol i de la Unió Europea.
2. En els diferents programes que inclouen la participació del Fons Social Europeu en el seu pressupost, a l'hora de la seva aplicació, s'hi identificarà visualment la imatge del Fons Social Europeu.
3. La conversió de pessetes a euros està calculada en 166,386 pessetes per euro.

A Barcelona, en data 30 d'octubre de 2001, en prova de conformitat signen el *Pacte per a l'ocupació juvenil a Catalunya 2001-2003*,

Artur Mas i Gavarró
Conseller en cap de la Generalitat de Catalunya

Lluís Franco i Sala
Conseller de Treball

Javier Ibars Alvaro
Departament de Relacions Laborals
i Afers Socials
Foment del Treball Nacional

Bonaventura Batlle i Macip
Secretari general de
Pimec-Sefes, Petita i Mitjana Empresa
de Catalunya

Oriol Illa i Garcia
President del Consell Nacional de
la Joventut de Catalunya, CNJC

Josep Maria Romero Velarde
Coordinador d'Acció Jove-Joves de
CCOO de Catalunya

Oscar Riu i Garcia
Portaveu nacional d'Avalot-Joves
de la UGT de Catalunya

Alexis Inglada Romero
Coordinador nacional de la Unió
de Joves Pagesos de Catalunya

Joan Albert Sánchez Cabeza
President de la Fundació Privada
per la Promoció de l'Autoocupació
de Catalunya CP'AC

Albert Raquet Estorch
Vicepresident de l'Associació
Independent de Joves
Empresaris de Catalunya, AIJEC